

Op de kloeten.

Toen Fenna een half jaor weduwe was, besleut ze dat ze niet meer in het huus an de Kanaalstraote wol blieven wonen. In het dörp weur een seniorencomplex bouwd, waarvan heur dochter Hilde zegt haar: “Is dat niet wat veur joe, mamme? Dan woon ie wat kleiner in een luxe appartementie, lekker centrale verwarming en gien tuun meer...”

Een aanlokkelijk vooruutzicht.

As ze ‘ja’ zul zeggen zol ze veur de karstdagen al op dat neie stekkie zitten.

Veur Fenna gung het iniens allemaole wel hiel snel; ze zat ja nog midden in het rouwproces nao het overliden van Pieter.

Zien plotselinge overliden was een enorme klap veur heur.

De wereld stun stille.

Lamgeslagen leut ze de kinder alles regelen: de begrafenis, de financiële rompslomp: “Doet jullie dat maor, ik weet het allemaole niet meer...”.

Ziek van verdriet, heimwee en ienzaomheid worstelde ze zöch deur de eerste maonden hen.

Ze mengde zich weer dapper in het dorpsleven, gung met hen de klaoverjasaomnds, gung hen de karke, maor as de kinder bij heur kwamen zat ze als een ziek veugeltie op de bank.

“Allennig eten, dat is het slimste. En allennig buuten zitten is ok niks an.”

Het was niet allent de ienzaomheid die het heur zo moeilijk maakte.

Pieter was een dominante man die veul regelde thuus.

Een kerel met een gezellige uutstraling die gewend was um initiatief te nemen en van alles oppakte um het leven zo aangenaom meugelijk te laoten verlopen. Ok daorin miste ze hum verschrikkelijk.

As der altied iene veur je an löp en het hoogste woord hef, dan schik ie joe in joen rol; dan huu’ja gien initiatief te nemen.

Ien van de eerste dingen die ze zölf besliste, was dus dat ze heur leur inschrieven veur die neie woning.

Ze was nog mooi op tied; toen het seniorenhuus klaor was much zij as tweede heur woning kiezen. Begaone grond, klein stukkie grond veur de deure en alles nei.

Iederiene in heur omgeving vun dat ze geluk haar had, maor het veul heur zo tegen.

Der mus zoveul opruumd worden in ’t aole huus woar ze meer dan virtig jaor met Pieter woond haar.

Heur hiele leven kwam in deuzen en kratten veurbij. En netuurlijk: de kinder en heur zus heulpen waor ze können, maar gungen soms ok wel ies wat kört deur de bocht.

Op de kapstok hung nog een jasse van Pieter. “Wat wo’j hier met, mam? Wegdoen maor?”

De kapstok is metverhuusd en hangt veul te leeg op zien neie ophanghaoken

in de gang. Geen petten van Pieter meer op de hoedenplank.
Wat hef het heur een muite kost om zich lös maken uut heur olle buurtie en
wat bracht die verhuuzing een rompslomp met zich met; dat valt gewoon
niet met a'j al 75 bint.

Wat wel heulp was dat der ok zu'n 20 aandere mede-senior-dörpsbewoners
as een katte in een vremd pakhuus ontheemd in heur neie appartementie
zaten. Maor toen der begun december dikke bulten snei veulen, kwamen ze
met mekaar tot de conclusie dat het ok wel veurdielen haar: ze huufden nou
heur pad niet meer sneivrij te hollen!

En nou zit ze hier bij de centrale verwarming in heur neie huus.
23 december 2022; over twee dagen is 't eerste karstdag.
Netuurlijk zit ze niet allennig met de feestdagen: eerste karstdag giet ze naor
Hilde, tweede karstdag haalt zeun Andries heur op.
Ze hef een klein boompie veur zöchzölf kocht en hef de lampies der in
hangen, maor die doet het niet.
Veurig jaor deu Pieter..... en dan brek ze.
Dikke traonen.
Alles komp der uut.
Het gemis van Pieter, het gedoe van de verhuuzing.
Alle keren dat ze wegsloekte wat ze eigenlijk wol zeggen maor veur de lieve
vrede maor binnenheul.
Het neie begun dat vrömd en niet vertrouwd anvuult.
As der gien traonen meer bint, komp der een rust over heur die ze al een
hiele tied niet meer vuult hef.
Ze zet een kop koffie en rommelt nog ies met de streng lochies.
Ze draait een laampie wat lös zit wat steviger an en dan doet ze 't!
Ze kek schielijk eem naor boven; dank Pieter.

Dan giet de veurdeurbelle; ze schrikt der van.
As ze open döt stiet Jaap van twee nummers wiederop in de deuropening.
Jaap is weduwnaar sinds Antje in 2019 uut de tied kwam.
“Ik zit te knooien met mien neie koffiezetapparaot. Ie hebt net zukken. Wo'j
wel eem met mij metlopen?”
Met 'n beiden kriegt ze het veur mekaar en tevreden zit ze eem later an de
koffie.

In de maonden daorna heurden Hilde en Andries heur moe aal vaker over
Jaap.
“Jaap hef even een haokie in de kast maakt.”
“Jaap wil wel eem een laampie ophangen.”
“Jaap en ik gaot een klaoverjascluppie oprichten hier in het huus met Hillie
Veldhuus en Willem Vos.”
Verder weu Fenna vraogd om zitting te nemen in de bewonerscommissie.

“Ik denk niet dat ik dat doe, ik weet niet of ik dat wel kan...” overlegde ze met heur kinder. Zuks was heur ja ok nog nooit vraogd. Pieter zat altied in zukse commissies. Maor Jaap gaf heur het leste zettie: “Dat kun ie best, waaromme nie?!” Fenna gung wel in de commissie en regelde het gezamenlijke koffiedrinken ien keer in de maond. En ze heul zöch ok niet stille tiedens een bewonersbijienkomst met Woonborg.

Het weur zomer.

Jaap en Fenna wandelden op zundagmörge samen hen de karke en Jaap heul heur over um ok een electriche fietse te kopen. Zo können ze mooi met een groepie van het neie wooncomplex fietstochies maken in de omgeving. Zo nou en dan pikten ze een terrassie met een glassie wittie wien en bitterballen.

In augustus is der een femiliedag.

Een nicht van de femilie vrag an Hilde: “Wat is der met je moe gebeurd?

Wat is ze fleurig! En wat zöt ze der goed uut!”

Hilde vertelt over het neie appartementencomplex, over hoe goed het Fenna bevalt en over de gezellige contacten met heur medebewoners.

“Hef ze verkering met die Jaap?” vrag de nicht.

“Nee heur!” zeg Hilde

En met dat ze ’t zeg denkt ze: “Verkering? Mien moe!?”

Iniens kek ze met hiel aandere ogen naor het ofgelopen half jaor.

Heur mamme is weer ‘op de kloet’n kommen’ zoas wij dat in Drenthe zegt.

Ze kreg de gelegenheid um nog te genieten van het leste stukkje van heur leven. Ze is uut de schaduw van heur pappe kommen en stiet zölfbewust in het leven. Niet beter, niet slechter, maar anders. Een toefie slagroom op de levenstoarte.

Daor haar Hilde eigenlijk niet meer op durven hopen.

Zij hadden zöch as kinder ofvraogd of heur mamme wel leven kön zunder heur pappe.

Bliede waren ze met de neie contacten en ontwikkelingen in het seniorencomplex.

Maor VERKERING!?

Nao 48 jaor met pappe....

Nao een weke twiefelen en naodenken trekt ze de stoute schoenen an.

Ze giet bij heur moe op de kovvie en zeg: “Wee’j wat mij lest iene vreug? Of ie verkering hebt met Jaap.”

Ze kreg geliek een vroage weerum.

“En as dat nou zo zol wezen?”

In de stilte die valt kiekt ze mekaor an.

“Dat zol mij wel muite kosten, maor ik hol te veul van joe um joe dat geluk te misgunnen’ zee Hilde.

“Ik heb mij hiel lange schikt naor je pappe en hij was de liefde van mien leven. Nou ik allent woon en zelf mien leven in kan richten wil ik niet meer met iene samenwonen. Jaap en ik hebt dus een LAT-relatie; kiek je moe ies modern wezen op heur olle dag!”

En nou is het al weer bijna Kerst: 23 december 2023.

Dit joar nam Fenna zölf het initiatief over de vraoge ‘Wat doen we met moeder met Kerst?’

“Hilde. As jij en Andries nou allebei met je gezin op 1^e Karstdag bij mij komt? Jaap zöt zien kinder ok op die dag, dan kunt Jaap en ik op 2^e Karstdag ’s mörgens hen de Kerstsamenzang.”

En zo gebeurde het.

Die tweede karstdag wandelt Fenna en Jaap nao de zangdienst naor het karkhof achter de karke.

Ze hebt twee kleine bloemstukkies metnummen en zet die op de graven van Pieter en Antje, die niet iens zo wied van mekaor ofligt.

“Gek idee dat wij hier nou met ’n beiden staot” zeg Jaap.

“Wat zollen ze der van vinden?” vrag Fenna zöch af “wij kunt het ze niet meer vraogen..”

Jaap zeg peinzend: “Toen Antje overleden was kreeg ik een condoleancekaortie waar op stun:

Degenen ie we lief hebben verdwijnen niet uit ons leven.

Ze lopen met ons mee.

Ongezien, ongehoord, gemist, maar toch altijd dichtbij en in ons geliefd.

Wij gaot wieder op oonze LAT-levenspaden draagt de herinnering an Pieter en Antje in oons hart. Zo bint ze der altied nog een beetie bij.”

Gearmd loopt ze weer naar huus.

“Kovvie bij joe? Of bij mij...?”